

ETTEVÕTLUSE JA INNOVATSIOONI SIHTASUTUS		
Otsuse registreerimisnumber DHSis: 11-3/22/2724		
Kehtib alates:	17.10.2022	
Korra omanik/vastutaja:	Kristiina Jors, sihtkohtade arendusjuht, turismiosakond	Versioon nr 1

Turismisihtkohtade juhtimisorganisatsioonide sihtfinantseerimise programm

1. Üldsätted

- 1.1. Turismisihtkohtade juhtimisorganisatsioonide sihtfinantseerimise programm (edaspidi programm) reguleerib Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutuse (edaspidi sihtasutus) turismisihtkohtade arendusorganisatsioonide (Destination Management Organization ehk DMO, edaspidi ainsuses DMO või mitmuses DMOd) riikliku sihtfinantseerimise põhimõtteid ja määratleb, milliseid DMOde tegevusi sihtfinantseeritakse ning millised on finantseeritavate tegevuste raames abikõlblikud kulutused.
- 1.2. Sihtfinantseerimine toimub aastatel 2022-2025 vastavalt sihtasutuse ja Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi (edaspidi MKM) vahel sõlmitud iga-aastasele riigieelarvelise sihtotstarbelise toetuse kasutamise lepingus määratud programmi mahule.

2. Mõisted

- 2.1. **DMO (Destination Management Organization ehk Turismisihtkohtade arendusorganisatsioon)** - sihtkohtade strateegiliseks juhtimiseks, arendamiseks ja turundamiseks loodud organisatsioon või koostöömudel, mis koostöös teiste piirkonna turismisektori osapooltega planeerib, koordineerib ja viib ellu sihtkoha arendus- ja turundustegevusi ning panustab toetava keskkonna loomisse. DMO koostöömudeli toimimine põhineb avaliku ja erasektori koostööl ning DMO ühistegevuste planeerimisse ja elluviimisse on kaasatud avaliku ja erasektori esindajad.
- 2.2. **DMO juhtpartner** – kohalik omavalitsus või selle allasutus, sihtasutus või mittetulundusühing, kes esindab DMOd ja esitab DMO nimel sihtfinantseerimistaotluse ning kellega sõlmitakse sihtfinantseerimise leping, kellel on aruandluskohustus sihtasutuse ees ning kes vastutab sihtfinantseerimistaotluses märgitud tegevuste teostamise ja tulemuste saavutamise eest.
- 2.3. **DMO põhipartner** - juriidiline isik või asutus, kes on DMO partner ja panustab igapäevaselt DMO ühistegevustesse ning kes kasutab DMO ühistegevuste elluviimiseks sihtfinantseeringut ja kellel on aruandluskohustus juhtpartneri ees. DMO põhipartner vastutab enda sihtfinantseeringu kasutamise ja tulemuste saavutamise eest.
- 2.4. **DMO kaaspartner** - juriidiline isik või asutus, kes on DMO partner ja panustab igapäevaselt DMO ühistegevuste elluviimisse ning kes ei kasuta DMO ühistegevuste elluviimiseks sihtfinantseeringut.
- 2.5. **Ühistegevus** – DMO piirkonna kui terviku arendamiseks ja turundamiseks planeeritud tegevused, mis viiakse ellu koostöös DMO partneritega.
- 2.6. **Omapanus** – partnerite rahaline panus DMO ühistegevustesse, mida ei rahastata sihtfinantseeringu vahenditest.
- 2.7. **Turismitoode** - terviklik külastuselamus, mis koosneb turismiteenustest, mida külastaja reisil tarbib.
- 2.8. **Kestlik turismitoode** - terviklik külastuselamus, mis väärtustab kohalikku kultuuri, keskkonda ja kogukonda ning loob majandusliku kasu ettevõttele ja sihtkohale.
- 2.9. **Välisturul eristuv turismitoode** - Eesti kultuuril, loodusel, identiteedil või pärandil põhinev terviklik külastuselamus, mis eristub teistes riikides pakutavatest turismitoodetest sisu,

teeninduskontseptsiooni, asukoha (s.t et samas piirkonnas ei ole sarnaseid turismitooteid), aja (s.h hooaega pikendavad või hooajavälised turismitooted), sihtrühma või turundussõnumi poolest.

- 2.10. **MARO** - maakonna arengut kavandav ja suunav maakondlikud arendusorganisatsioonid (MARO). Maakonna arengu kavandamise peamiseks dokumendiks on maakondlik arengustrateegia, mille koostamist ja elluviimist MAROde koordineerivad. Maakondlike arendusorganisatsioonide ülesandeid täitvate MAROde nimekiri on avaldatud Rahandusministeeriumi veebilehel ([Regionaalpoliitika kujundamine | Rahandusministeerium \(fin.ee\)](#)).

3. Eesmärk

- 3.1. Programmi eesmärk tuleneb ettevõtlus- ja infotehnoloogiaministri 30. märtsi 2022. a käskkirjaga nr 63 kinnitatud „Turismistrateegiast 2022-2025“, mille üheks tegevussuunaks on toote- ja sihtkohaarendus.
- 3.2. Programmi üldeesmärgiks on strateegiliselt juhitud Eesti turismisihtkohtade arendusorganisatsioonid ning toimiv sisuline koostöö Eesti turismisektori osapoolte vahel.
- 3.3. Alameesmärgid:
- 3.3.1. Külalastajad hindavad Eesti külalislahkust kõrgelt ja tunnevad, et neist hoolitakse;
- 3.3.2. Sihtkohtade strateegiline juhtimismudel on toimiv ja tõhus.

4. Sihtfinantseeringu saajad

- 4.1. Programmi kohaselt on sihtfinantseeringu saajateks punktis 2.1 nimetatud DMOd, kes vastavad programmi tingimustele, panustavad programmi eesmärkide ja tulemuste saavutamisse kõikide punktis 5 nimetatud tegevuste elluviimisega.
- 4.2. Igast koostööpiirkonnast nimetavad DMO juhtpartneri ja määravad DMO geograafilised piirid valla täpsusega vastavate maakondade MAROde (va arvatud Tallinna linn). DMO juhtpartnerid ja geograafilised piirid valla täpsusega nimetatakse aastateks 2023 – 2026. Tallinna linna DMO juhtpartneri nimetab Tallinna Strateegiakeskus.
- 4.3. DMO koostöömudel (juht ja põhipartnerid) peab olema maakonnapiire ületav koostöö (va Pärnu maakond ja Tallinna linn).
- 4.4. Programmi alusel sihtfinantseerib sihtasutus DMOd eeldusel, et täistööajale taandatud turismivaldkonna töötajate arv organisatsioonis või koostöömudel on viis.
- 4.5. DMO mõjupiirkonda jääb vähemalt 350 turismiettevõtet ([www.puhkaeestis.ee](#) andmebaasi andmete kohaselt).
- 4.6. DMO strateegilisse planeerimisse ja tegevuste elluviimisesse on kaasatud sihtkohtade olulisemad turismiteemalised võrgustikud ja huvirühmad (näiteks ettevõtete liidud, LEADER tegevusgrupid, turismihariduskoolid jne.).
- 4.7. Kaudsed kasusaajad on piirkonna turismiga seotud teenusepakkujad.
- 4.8. DMO juhtpartneril ja põhipartneritel ei tohi olla taotluse esitamise hetkel maksuvõlga riiklike maksude osas, välja arvatud juhul, kui need on ajatatud.
- 4.9. Juhul kui DMO juhtpartner ja põhipartnerid) on varem saanud riiklikest või struktuuritoetuse vahenditest abi, mis on kuulunud tagasimaksmisele, peavad tagasimaksed olema tehtud nõutud summas.
- 4.10. DMO ühistegevuste kogueelarvest peab omanus moodustama:
- 4.10.1. esimesel sihtfinantseerimise aastal vähemalt 30%;
- 4.10.2. teisel sihtfinantseerimise aastal vähemalt 40%;
- 4.10.3. kolmandal sihtfinantseerimise aastal vähemalt 50%;
- 4.10.4. neljandal sihtfinantseerimise aastal vähemalt 50%.
- 4.11. Sihtfinantseering makstakse sihtasutuse poolt välja peale lepingu sõlmimist ettemaksuna vastavalt lepingus sätestatud tingimustele.
- 4.12. Juhul kui osa sihtfinantseeringust jääb lepingu perioodil kasutamata, kohustub sihtfinantseeringu saaja kandma kasutamata jäänud sihtotstarbelise eraldise tagasi sihtasutuse poolt nimetatud kontole kümne (10) tööpäeva jooksul pärast sihtfinantseeringu aruande kinnitamist.
- 4.13. Kui sihtfinantseeringu saaja ei täida lepingus kokkulepitud tingimusi vastavalt sihtfinantseerimise eesmärkidele, on sihtasutusel õigus lõpetada sihtfinantseerimine ja/või nõuda juba antud sihtfinantseering osaliselt või täielikult tagasi võttes arvesse rikkumise ulatust ja asjaolusid.

- 4.14. Tegevuse elluviimiseks antav toetus võib olla käsitletav vähese tähtsusega abina (edaspidi VTA) Euroopa Komisjoni määruse (EL) nr 1407/2013, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes (ELT L 352, 24.12.2013, lk 1–8), või seda asendava Euroopa Komisjoni määruse (edaspidi VTA määrus) mõistes ning sellele kohaldatakse nimetatud määruses ja konkurentsiseaduse §-s 33 sätestatud.
- 4.15. Sihtasutus hindab enne lepingu sõlmimist, kas sihtfinantseeringu andmisel juhtpartnerile ja kaasatud põhipartnerite puhul on tegemist riigiabiga, kontrollib sihtfinantseeringu saaja vastavust VTA määruse tingimustele enne sihtfinantseeringu andmist ning on kohustatud teavitama sihtfinantseeringu saajat, kui antav abi on VTA ja antava abi summast.

5. Tegevuste kirjeldus

- 5.1. Programmi alusel rahastatakse piirkonna turismitoote pakkumisega seotud järgmised arendustegevusi:
- 5.1.1. Külalishakke ja turvalise turismiteenuse arendustegevused, sh ka teeninduskvaliteet ettevõtetes;
- 5.1.2. Kestliku turismi arendustegevused (kestliku arengu põhimõtete rakendamine ettevõtetes ja sihtkohtades, nt kvaliteedimärgised nagu Green Destination Award, Green Key või muude kestliku arengu põhimõtete rakendamine);
- 5.1.3. Teemavaldkondade arendus, s.t temaatiliste (toit, loodus, kultuur) koostöövõrgustike ja piirkonnaspetsiifiliste toodete arendus vastavalt kohalikule eripärale;
- 5.1.4. Piirkonna teenusepakkujate kompetentside arendamine, sealhulgas innovatsiooni, digi- ja rohepöörde teemadel;
- 5.1.5. Külalastajateekonna ja ligipääsetavuse arendustegevused;
- 5.1.6. Digitaalse turismiinfo haldus - turismiteenuste ja objektide diginähtavuse suurendamine;
- 5.1.7. Piirkonna turismiandmete ja statistika koondamine, analüüsimine ja jagamine erinevatele osapooltele.
- 5.2. Programmi alusel rahastatakse DMO arendustegevusi:
- 5.2.1. DMO kui organisatsiooni arendustegevused (protsessid, digitaliseerimine jne.) ja kommunikatsioon;
- 5.2.2. DMO teenuste välja arendamine piirkonna turismiteenuste pakkujatele;
- 5.2.3. DMO töötajate kompetentside arendus.

6. Väljund- ja tulemusnäitajad

	Näitaja nimetus	Selgitav teave	Üle-eestiline sihtväärtus 2025. aastaks (lõpp seisuga)
Väljundnäitajad	Toimivate sihtkoha arendusorganisatsioonide või koostöömodelite (DMO) arv		5-8
	Kestlikult tegutsevate turismiettevõtjate võrgustikus osaleb vähemalt 150 <u>Eesti kestliku turismi sõnumistrateegiale</u> vastavaid tooteid pakkuvat ettevõtet	Eestis kokku 150 ettevõtet pakuvad kestlikule sõnumistrateegiale vastavaid tooteid väliturule	150

	Roheliste sihtkohtade võrgustiku <u>Green Destinations Awardi</u> omab vähemalt kuus Eesti sihtkohta.	Eestis kokku	6
	Võrgustikul põhinevate kohalikul eripäral ja <u>Eesti brändi turismivaldkonna sõnumitele</u> vastavate välisurule suunatud turismitoodete arv.	Eestis kokku	21
Tulemusnäitajad	Küllastajate rahulolu Eesti turismiteenuste kvaliteediga	% GRI (<u>Global Review Indeks</u>) Küllastajate rahulolu Eesti turismiettevõtjate kvaliteediga Algtase 2019 on 88,6% DMO põhiselt kasv vähemalt 0,1 %-punkti aastas.	89,2 %
	Küllastajate rahulolu hinnang info kättesaadavusele visitestonia.com veebis	Sihtasutus mõõdab Skaalal 1-5	Vähemalt 4,0
	Piirkonna turismi koostöövõrgustiku rahulolu DMO toimimismudelile	Sihtfinantseeringu saaja mõõdab sihtasutuse poolt antud meetodika järgi Skaalal 1-5	Vähemalt 4,0
	DMO poolt korraldatud arendustegevuste kasulikkus piirkonna teenusepakkujatele	Sihtfinantseeringu saaja mõõdab sihtasutuse poolt antud meetodika järgi Skaalal 1-5	Vähemalt 4,0
	Sihtasutuse turismiosakonna rahulolu DMO koostöoga	Sihtasutus mõõdab Skaalal 1-5	Vähemalt 4,0

7. Abikõlblikud kulud

- 7.1. Abikõlblikuks kuluks loetakse kogu DMO, st vastava organisatsiooni või koostöömudelisse kaasatud juhtpartneri ja tema põhipartnerite punktis 7.3 sätestatud kulud, mis on otseselt vajalikud programmi tegevuste elluviimiseks ning programmi tulemuste ja eesmärkide saavutamiseks.
- 7.2. Sihtasutus sihtfinantseerib programmi alusel DMO punktis 5 nimetatud tegevuste elluviimisega kaasnevaid vajalikke ja põhjendatud, punktis 7.3 sätestatud kulud, mis on tehtud abikõlblikkuse perioodil ning eeldusel, et Eesti riigi poolt on sihtasutusele summad sihtotstarbeliselt eraldatud.
- 7.3. Punktis 5 nimetatud tegevustes on abikõlblikud kulud:
  - 7.3.1. Punktides 5.1. ja 5.2. arendustegevustega otseselt seotud kulud;
  - 7.3.2. Personalikulud;

- 7.3.2.1. töötasu ja sellega seotud seadusest tulenevad maksud ja maksed;
- 7.3.2.2. tegevuste elluviimisega otseselt seotud töötajate koolituskulud;
- 7.3.2.3. tegevuste elluviimisega otseselt seotud töötajate lähetuskulud, sh lähetusega seotud transpordi- ja majutuskulu ning päevaraha.
- 7.3.3. Kaudsed kulud ühtse määra alusel, 15% arvatuna otsestest personalikuludest, mis on nimetatud punktides 7.3.2.1.
- 7.3.4. Käibemaks on abikõlblik, kui on võimalik tõendada, et abikõlbliku kulu teinud isikul ei ole vastavalt käibemaksu reguleerivatele õigusaktidele õigust tasutud käibemaksu oma maksustatavast käibest maha arvata või käibemaksu tagasi taotleda ning talle ei hüvitata käibemaksu muul moel.
- 7.4. Sihtfinantseeringu raames ei finantseerita järgmisi tegevusi/kulutusi (mitteabikõlblikud kulud):
  - 7.4.1. piirkonna kui reisisihi turundustegevustega seotud kulud, va turundustöötaja(te) personalikulu;
  - 7.4.2. inventari ja tehnika soetamine;
  - 7.4.3. teiste riiklike ja Euroopa Liidu toetusvahendite abil rahastatavate projektide omafinantseeringu katmine.

8. Sihtfinantseerimise menetlemise kord

- 8.1. Lepingute ettevalmistamisel ja allkirjastamisel lähtub sihtasutus tehingute tegemise ja dokumentide viseerimise korrast.
- 8.2. Menetlusprotsess:
  - 8.2.1. Sihtkohtade arendusjuht teeb vastutavale juhatuse liikmele ettepaneku kinnitada eelarve jaotus kalendriaasta kohta DMOde lõikes. Vastutav juhatuse liige kinnitab selle otsusega.
  - 8.2.2. Sihtkohtade arendusjuht teavitab DMOde juhtpartnereid eelarve jaotusest kalendriaasta kohta DMOde lõikes ja annab tähtaja DMOde juhtpartneritele sihtfinantseerimistaotluse (edaspidi taotlus) esitamiseks.
  - 8.2.3. DMO juhtpartner esitab taotluse e - toetuse keskkonnas sihtasutuse vormil (Lisa 1).
  - 8.2.4. Finantskoordinaator koostöös sihtkohtade arendusjuhiga kontrollib taotlust; finantskoordinaator kontrollib taotluse tehnilist korrektsust ning sihtfinantseeringuga toetatavate tegevuste abikõlblikkust ja sihtkohtade arendusjuht kontrollib taotluse vastavust programmi eesmärkidele, kaasates turismiosakonna valdkondlike spetsialiste.
  - 8.2.5. Sihtasutuse turismiosakonna juht sõlmib sihtasutuse juhatuse otsuse ja sihtasutuse poolt kinnitatud DMO taotluse alusel DMO juhtpartneriga sihtfinantseerimislepingu sihtasutuse nimel.
  - 8.2.6. Allkirjastatud sihtfinantseeringulepingute alusel esitab DMO juhtpartner sihtasutusele väljamaksetaotluse.
  - 8.2.7. Poolte õigused ja kohustused, sihtfinantseeringu maksetingimused ja aruandlus ning muud olulised põhimõtted sihtfinantseeringuga seoses fikseeritakse lepingus ja selle lisades.
- 8.3. Sihtasutuse kulude üle teostab järelevalvet sihtasutuse järelevalve- ja vastavusosakond.